

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Qvæstio XLVI. De principio durationis rerum creatarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

ARTICVLVS VIII.

Vtrum creatio admisceatur in operibus natura, & artis.

Errores circa formarum productionem.

Ecce quaestio, vt hoc loco D. Thomas ait, excitatur propter errores varios, qui fuerunt circa productionem formarum. Quidam enim dixerunt, formas praexistere in materia actu ante generationem eorum, quae ex eis & materia constant, sed in materia latere, per generationem verò, nec produci, nec comproduci ab agentibus, sed solum ea ratione educi de materia quia agentia naturalia efficiunt, vt foras prodeant & appareant.

Alij verò dixerunt, formas produci quidem de nouo dum res generantur, sed non ab agentibus naturalibus, sed à quodam agente separato, à quo de nihilo, independentèrque à materia, producuntur, atque adeò creantur. Iuxta horum ergo errorem dicendum esset, in omni opere natura, quo aliquid generatur admisceri creationem.

Creatio in sola hominis generatione admisceatur ratione animae rationalis.

Veritas autem est, nullam formam, praeter animam rationalem, produci ab agente separato, independentèrque à materia, sed omnem profus comproduci ab agente naturali ad productionem rei substantialis, quae generatur vt quod. Atque adeò in sola generatione hominis admisceri creationem animae rationalis, non verò in aliarum rerum, tam naturalium, quam artificialium productione.

QUESTIO XLVI.

De principio durationis rerum creatarum.

De hac re copiosè diximus octauo Physicorum.

QUESTIO XLVII.

De rerum distinctione in communi.

Dense est prima causa, multitudinis ordinis, ac diuisionis rerum in hoc vniuerso. Vnde dicitur mundus.

In tribus articulis huius quaestiones ostendit Diuus Thomas, multitudinis, ordinis, ac distinctionis rerum, ex quibus vniuersum hoc constat Deum esse autorem, & causam primam. Quod est de fide, vt ex principio Geneseos, & ex plerisque alijs Scripturae locis constat. Itemque esse tantum vnum mundum. De qua re diximus primo de caelo. Afferere autem plures esse mundos, temerarium, imò & periculosum esset: quippe cum Scripturae sanctae non solum de mundo loquantur, vt de vno tantum, sed etiam multa in illis reperiantur, quae supponere videntur vnum tantum esse mundum, vt cum in eis asseritur Christus omnium hominum redemptor, &c.

QUESTIO XLVIII.

De rerum distinctione in particulari.

De distinctione mali à bono.

DISPUTATIO VNICA.

REVI hac disputatione quaestionem hanc totam absoluiam, eò quòd, quae circa eam dici poterant, magna ex parte dicta sint quaest. s. quaedam verò alia com-

Molina in D. Thom.

A modius 1. 2. dicenda sint. Supponenda verò est triplex illa acceptio boni, quam q. s. explicauimus, nempe transcendentis, moralis, & boni, quod obiectum est voluntatis, significatque idem quod conueniens. Item triplex illa acceptio mali, triplici acceptioni boni respondens, ibidemque explicata.

Triplex boni acceptio.

Malum transcendentis, vt ibi ostendimus, est priuatio entitatis debitae in esse. Et quia priuatio est carentia in subiecto apto ad habendam rem, qua dicitur carere, malum omne transcendentis semper est in bono aliquo tamquam in subiecto: vt caecitas in oculo, tenebrae in aere, &c.

Malum transcendentis quid.

B Hinc primò sequitur. Sicut datur bonum transcendentis, quod nihil mali habeat adiunctum, nempe Deus, non ita dari malum transcendentis, quod non sit coniunctum cum bono aliquo transcendente: quippe cum malum omne transcendentis semper sit in subiecto carente entitate debita sibi in esse, quod quidem subiectum bonum est vt dicti solent, transcendentaliter. Dixi, malum transcendentis, quoniam malum, quod obiectum est voluntatis quoad nollitionem, nempe disconueniens, esse potest mera negatio, vt non esse omnino hominis, aut Angeli, malum est homini, aut Angelo, hoc est, disconueniens, si in se spectetur, dignumque quod voluntate respiciatur.

Non dari malum transcendentis quod non sit cum bono aliquo coniunctum.

C Sequitur secundò. Quamuis malo transcendentis priuarive opponatur bonum illud, cuius est priuatio, non tamen opponi bonum subiecti in quo est. Vt licet caecitati opponatur priuatiue bonitas transcendentis facultatis videndi, cuius est priuatio, non tamen opponitur bonitas oculi, cui caecitas inest.

Malo transcendentis quod bonum opponatur.

Sequitur tertio. Non quemadmodum cuiusque malo transcendentis opponitur bonum aliquod transcendentis, ita cuiusque bono transcendentis opponi posse malum aliquod transcendentis. Quae namque bona corrumpi nequeunt, expellive ab aliquo subiecto, ea habere nequeunt malum transcendentis sibi oppositum. Cuiusmodi sunt, Deus, materia prima, Angelus, forma substantialis caeli, &c. Licet enim horum aliqua esse possint subiectum mali transcendentis, vt materia priuationis multarum formarum, partes caeli priuationis lucis debita inesse, vt patet quando luna eclipsatur, ipsis tamen, quoad suas proprias substantias, nullum malum transcendentis potest opponi. Et cum Deus neque subiectum esse possit cuiuscumque mali, tam transcendentis, quam moralis, sit, vt sit bonum cui nullum malum potest esse permixtum. Ex his vltèrius constat, non tam late patere malum transcendentis, quam bonum transcendentis, quippe cum nullum sit malum transcendentis, cui non respondeat bonum transcendentis ipsi oppositum, è contrario verò multa sint bona transcendentia, quae non habeant malum oppositum.

D

Illud etiam notandum est cum Diuo Thoma articulo 4. Cum malum transcendentis formaliter dicat priuationem, non dici verè, quòd bonum sibi oppositum corrumpat efficienter, sed formaliter eo modo quo dicimus candorem efficere papyrum candidam. Id verò, quòd idcirco malum dicitur, quòd causa sit mali transcendentis, dicitur efficienter corrumpere bonum, vt calor efficienter corrumpit frigiditatem aquae, atque ita efficit priuationem illius, quae est malum aquae.

F Circa diuisionem illam articuli quinti, mali in malum culpa, & malum poenae, aduerte: Malum culpa & malum moraliter conuertitur: malum verò poenae esse quocumque malum, quòd vel infligitur, vel permittitur in vltionem & punitionem alicuius culpa.

Malum triplex culpa, poenae, ac defectus natura.

Xy